

Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto307 §
89 §9.11.2020
30.11.2020

§ 160

Asianro 4393/00.01.01/2016

Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisen voimaantulo 1.8.2021 lukien**Päätöshistoria**

Kaupunginhallitus 9.11.2020 307 §

Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamista on valmisteltu meneillään olevan valtuustokauden aikana mm. valtuustoseminaareissa sekä valtuustoryhmissä. Kaupunginvaltuutetuille tehtiin myös keväällä 2019 kysely kaupungin nykyisen johtamisjärjestelmän toimivuudesta ja sen mahdollisista uudistamistarpeista.

Kaupunginhallitus asetti kokouksessaan 19.8.2019 johtamisjärjestelmän uudistamista valmistelevan työryhmän. Työryhmän toimeksiantona on ollut tarkastella mm. kaupungin johtamisjärjestelmän erilaisia vaihtoehtoja ja niiden toimivuutta Kuopiossa, luottamushenkilöorganisaation muutostarpeita sekä toimielinten välisiä toimivaltasuhteita ja niiden mahdollisia muutostarpeita. Johtamisjärjestelmän uudistamista valmistelevassa työryhmässä on ollut edustettuina kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja, edellisissä kuntavaaleissa valittujen valtuustoryhmien puheenjohtajat sekä edustajat valtuustossa edustettuina olevien vaaleissa valittujen puolueiden kunnallisjärjestöistä. Työryhmän puheenjohtajana on toiminut suurimman valtuustoryhmän puheenjohtaja Hannu Kananen.

Työryhmä järjesti työpajan johtamisjärjestelmän uudistamisesta tammi-kuussa 2020. Lisäksi työryhmän työskentelyssä on kartoitettu myös muiden isoimpien kaupunkien johtamismalleja. Työskentely keskeytyi keväällä 2020 koronaviruspandemian (COVID-19) seurauksena. Työskentelyä on jatkettu alkusyksyn 2020 aikana ja työryhmä on valmistellut esityksen muutoksista kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätöksentekoa varten. Työryhmä ei ole ollut muutosesityksistä kaikilta osin yksimielinen.

Johtamisjärjestelmän uudistamisesityksissä keskeisenä tavoitteena on demokratian ja vuoropuhelun lisääminen luottamushenkilöiden ja kunta-laisten välillä parantamalla mm. luottamustehtävien hoitamisen edellytyksiä mahdollistamalla joidenkin luottamustehtävien hoitaminen jatkossa pää- tai osa-aikaisena siten, että luottamustehtävän hoitamisesta maksettaisiin jatkossa erillistä palkkaa. Muissa Suomen suurimmissa kaupungeissa on ollut jo pidemmän aikaa pää- ja/tai osa-aikaisia luottamushenkilöitä ja joissakin kaupungeissa on siirrytty myös ns. pormestarmalliin.

Lisäksi uudistuksen tarkoituksena on vahvistaa osaltaan demokraattisen päätöksentekoprosessin toimivuutta kaupungin omistajaohjausasioissa. Omistajaohjausjaoston kokoonpanoa on tarkoitus muuttaa siten, että kaupunginhallitus valitsisi keskuudestaan jaostoon toimikaudekseen yhden jä-

senen jokaisesta kaupunginhallituksessa edustettuna olevasta valtuustoryhmästä. Jaoston jäsenenä voisi olla myös kaupunginhallituksen varajäsen. Jaoston puheenjohtajana toimisi kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja, jonka tehtäviin lisättäisiin mm. velvollisuus informoida valtuustoryhmiä ajankohtaisista omistajaohjausasioista. Huomiota on kiinnitetty myös osallisuuden ja lähidemokratian edistämiseen kaupungissa täsmenmällä kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtajan tehtäväsisältöä.

Lisäksi keskeisenä muutoksena on lautakuntien roolin vahvistaminen talousarviovalmistelussa jatkossa siten, että lautakunnat tekisivät oman palvelualueen talousarvioesityksen. Lisäksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtäviin lisättäisiin velvollisuus edistää yhteistyötä toimielinten puheenjohtajien kanssa mm. talousarviovalmisteluun liittyen.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajan tehtävä olisi työryhmän valmistelun mukaisesti jatkossa päätoiminen. Tehtävästä maksettaisiin palkkaa 5000 €/kk (ei makseta erillistä vuosipalkkiota, erillispalkkioita eikä ansionmenetyskorvauksia, normaalit toimielimen kokouspalkkiot maksetaan). Tehtävään valittu luottamushenkilö voisi myös valita, ettei hän hoida tehtävää päätoimisena ja että tehtävän hoitamisesta maksetaan erillinen vuosipalkkio 10.000 €/v. (lisäksi maksetaan normaalit kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset ym.). Liitteenä olevassa kaupungin hallintosääntömuutoksessa on määritelty tarkemmin puheenjohtajan tehtävät.

Esityksenä on lisäksi, että kaupunginvaltuuston puheenjohtajan tehtävä olisi jatkossa osa-aikainen (50 %). Tehtävästä maksettaisiin palkkaa 2500 €/kk (tehtävän hoidosta ei makseta erillistä vuosipalkkiota, erillispalkkioita eikä ansionmenetyskorvauksia, normaalit toimielimen kokouspalkkiot maksetaan). Myös kaupunginhallituksen 1. ja 2. varapuheenjohtajat olisivat jatkossa osa-aikaisia (1. varapuheenjohtaja 50 % ja 2. varapuheenjohtaja 25 %). Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtajan palkka olisi jatkossa 2500/kk (tehtävän hoidosta ei makseta erillistä vuosipalkkiota, erillispalkkioita eikä ansionmenetyskorvauksia, normaalit toimielimen kokouspalkkiot maksetaan) ja 2. varapuheenjohtajan palkka olisi jatkossa 1250€/kk (tehtävän hoidosta ei makseta erillistä vuosipalkkiota, erillispalkkioita eikä ansionmenetyskorvauksia, normaalit toimielimen kokouspalkkiot maksetaan). Luottamustehtäviin valittavat luottamushenkilöt voisivat myös valita, etteivät he hoitaisi tehtäviä osa-aikaisina ja että tehtävien hoitamisesta maksettaisiin myös jatkossa vielä voimassa olevan mallin mukainen erillinen vuosipalkkio (Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 10.000 €/v., kaupunginhallituksen 1. ja 2. varapuheenjohtaja 8000 €/v., lisäksi maksetaan normaalit kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset ym.). Liitteenä olevassa kaupungin hallintosääntömuutoksessa on määritelty tarkemmin kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja kaupunginhallituksen varapuheenjohtajien tehtävät.

Johtamisjärjestelmän uudistamisesta (pää- ja osa-aikaiset luottamushenkilöt) on alustavasti arvioitu aiheutuvan jatkossa lisäkustannuksia (palkka ym. kustannukset) kaupungille vuositasolla n. 140 000-160 000 € nykyiseen johtamismalliin nähden.

Seuraavat kuntavaalit järjestetään huhtikuussa 2021 ja uusi kaupunginvaltuusto aloittaa työskentelynsä kesäkuussa 2021. Johtamisjärjestelmän uudistaminen on tämä huomioon ottaen perusteltua ajoittaa siten, että muutokset astuisivat voimaan seuraavan valtuustokauden alusta lukien 1.6.2021.

Kuntalain 33 §:n mukaisesti valtuusto voi päättää, että valtuuston puheenjohtaja, kunnanhallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä lautakuntien ja valiokuntien puheenjohtajat toimivat päätoimisina tai osa-aikaisina luottamushenkilöinä. Edelleen kuntalain 80 §:n mukaisesti valtuusto päättää päätoimiselle ja osa-aikaiselle luottamushenkilölle maksettavasta kuukausipalkasta ja korvauksista. Päätoimisella ja osa-aikaisella luottamushenkilöllä on oikeus saada vuosilomaa, sairauslomaa ja perhevaapaata sekä työterveyshuollon palveluja samoin perustein kuin kunnallisella viranhaltijalla. Mitä tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) säädetään työnantajasta ja työntekijästä sovelletaan vastaavasti kuntaan sekä päätoimiseen ja osa-aikaiseen luottamushenkilöön. Kuntalain 40 §:ssä on määritelty kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävä seuraavasti: "Kunnanhallituksen puheenjohtaja johtaa poliittista yhteistyötä, jota kunnanhallituksen tehtävien toteuttaminen edellyttää. Kunnanhallituksen puheenjohtajan muista tehtävistä määrätään hallintosäännössä."

Liitteet

4393/2016 Muutokset hallintosääntöön

Valmistelija

Vesa Toivanen

Heikki Vienola

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2041

puh. +358 44 718 2021

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että

1. Kuopion kaupungissa on 1.6.2021 alkavasta valtuustokaudesta lukien vaaleissa valituilla luottamushenkilöillä mahdollisuus toimia päätoimisena ja osa-aikaisena luottamushenkilönä seuraavissa tehtävissä:

- kaupunginhallituksen puheenjohtaja (päätoiminen)
- kaupunginvaltuuston puheenjohtaja (osa-aikainen, 50 %)
- kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja (osa-aikainen, 50 %)
- kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja (osa-aikainen, 25 %)

2. kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä olevat kaupungin hallintosääntömuutokset astumaan voimaan 1.6.2021 lukien ja

3. Johtamisjärjestelmän uudistamisesta tehdään väliarviointi vuoden 2023 aikana.

Päätös

Keskustelun kuluessa jäsen Minna Reijosen teki seuraavan sisältöisen muutosesityksen:

"Esitän, että poistetaan esityksestä kohta 1, eli Kuopion kaupungissa on 1.6.2021 alkavasta valtuustokaudesta lukien vaaleissa valituilla luottamushenkilöillä mahdollisuus toimia päätoimisena ja osa-aikaisena luottamushenkilönä seuraavissa tehtävissä: Hallituksen puheenjohtajat ja valtuuston puheenjohtaja ja esitän, että kohdassa 2 olevista hallintosääntömuutoksista poistetaan:

-157§ yleiset määräykset, kohdasta sana palkkaa. Eli pidetään 157§ ennallaan
-159§ esitetty uusi pykälä kokonaan, päätoimiset ja osa-aikaiset luottamushenkilöt."

Jäsen Minna Reijosen tekemää muutosesitystä ei kannatettu, joten puheenjohtaja totesi esityksen rauenneeksi.

Tämän jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

Jäsen Minna Reijonen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Kaupunginvaltuusto 30.11.2020 89 §

Liitteet

4393/2016 Muutokset hallintosääntöön
4393/2016 Äänestysraportti - johtamisjärjestelmä
Liite K Kuntalain mukainen valitusosoitus (KV)

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto päättää, että

1. Kuopion kaupungissa on 1.6.2021 alkavasta valtuustokaudesta lukien vaaleissa valituilla luottamushenkilöillä mahdollisuus toimia päätoimisena ja osa-aikaisena luottamushenkilönä seuraavassa tehtävissä:

- kaupunginhallituksen puheenjohtaja (päätoiminen)
- kaupunginvaltuuston puheenjohtaja (osa-aikainen, 50 %)
- kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja (osa-aikainen, 50 %)
- kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja (osa-aikainen, 25 %)

2. kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä olevat kaupungin hallintosääntömuutokset astumaan voimaan 1.6.2021 lukien ja

3. Johtamisjärjestelmän uudistamisesta tehdään väliarviointi vuoden 2023 aikana.

Päätös

Keskustelun kuluessa valtuutettu Iris Asikainen teki seuraavan sisältöisen muutosesityksen:

"Esitän että päätösehdotuksen kohdasta 1 poistetaan teksti kaupunginhallituksen 1.varapuheenjohtaja osa-aikainen 50% ja kaupunginhallituksen 2.varapuheenjohtaja osa-aikainen 25%

Kohta 2 Liitteenä olevan hallintosäännön pykälä 159a Päätoimiset ja osa-aikaiset luottamushenkilöt:

Poistetaan teksti kaupunginhallituksen varapuheenjohtajat

Luottamustoimesta suoritettava kuukausipalkka määräytyy seuraavasti:
Poistetaan tekstit:

Kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja 2500€/kk ja kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja 1250€/kk."

Keskustelun kuluessa valtuutettu Matti Vanhanen teki valtuutettu Minna Reijosen kannattamana seuraavan sisältöisen muutosesityksen: "Esitän, että poistetaan esityksestä kohta 1, eli Kuopion kaupungissa on 1.6.2021 alkavasta valtuustokaudesta lukien vaaleissa valituilla luottamushenkilöillä mahdollisuus toimia päätoimisena ja osa-aikaisena luottamushenkilönä seuraavissa tehtävissä: Hallituksen puheenjohtajat ja valtuuston puheenjohtaja ja esitän, että kohdassa 2 olevista hallintosääntömuutoksista poistetaan:

- 157§ yleiset määräykset, kohdasta sana palkkaa. Eli pidetään 157§ ennallaan

-159§ esitetty uusi pykälä kokonaan, päätoimiset ja osa-aikaiset luottamushenkilöt."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty muutosesityksiä. Valtuutettu Iris Asikaisen tekemää muutosesitystä ei kannatettu, joten puheenjohtaja totesi esityksen rauenneeksi. Valtuutettu Matti Vanhasen tekemää muutosesitystä kannatettiin, joten siitä on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti äänestettäväksi asiassa siten, että ne, jotka ovat kaupunginhallituksen tekemän ehdotuksen kannalla äänestävät JAA ja ne, jotka ovat valtuutettu Matti Vanhasen tekemän ehdotuksen kannalla äänestävät EI. Äänestys ehdotus hyväksyttiin.

Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin 50 jaa-ääntä, 8 ei-ääntä ja 1 tyhjä ääni, joten kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt kaupunginhallituksen tekemän ehdotuksen. Äänestystulos on pöytäkirjan liitteenä 2.

Hallintojohtaja Heikki Vienola Kaupunginkanslia

Laki vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä on tullut voimaan 29.3.2021. Lain 1 §:n mukaan vuoden 2021 kuntavaaleissa valittavien valtuustojen toimikausi alkaa poiketen kuntalain (410/2015) 15 §:n 1 momentissa säädetystä 1 päivänä elokuuta 2021 ja jatkuu toukokuun 2025 loppuun. Vuoden 2017 kuntavaaleissa valittujen valtuustojen toimikausi jatkuu heinäkuun 2021 loppuun.

Lain 3 §:n mukaan kuntalain 32 §:n 2 momentissa säädetystä poiketen kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, muiden lautakuntien ja valio-kuntien jäsenet valitaan elokuussa 2021 pidettävässä valtuuston kokouksessa.

Vuoden 2021 kuntavaalien ajankohdan ja uuden valtuustokauden alkamisen siirtymisen johdosta kaupunginvaltuuston 30.11.2020 tekemää pää-

töstä kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisesta on tarkoituksenmukaista päivittää siten, että valtuuston päättämät uudistukset astuisivat voimaan 1.8.2021 lukien.

Valmistelija

Heikki Vienola

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2021

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuuston 30.11.2020 hyväksymät johtamisjärjestelmän uudistamista koskevat muutokset astuvat voimaan 1.8.2021 alkavasta valtuustokaudesta lukien.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

